

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Юдіна Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України

Київ

4 лютого 2026 року

№ 22-2(I)/2026

Справа № 3-2/2026(6/26)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Юдіна Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Совгирю О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Юдін С.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 55 Конституції України (конституційність) пункт 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс) у тім, що в ньому не встановлена можливість касаційного оскарження рішення суду першої інстанції,

постанови суду апеляційної інстанції, в мотивувальній частині яких зазначено про відмову у задоволенні заяви про зміну предмета позову.

Згідно з пунктом 2 частини третьої статті 389 Кодексу не підлягають касаційному оскарженню:

„2) судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Юдін С.О. у червні 2021 року звернувся до Печерського районного суду міста Києва з позовом до Акціонерного товариства „Державний ощадний банк України“ (далі – Банк) про стягнення пені та відшкодування матеріальної шкоди у зв'язку з неналежним, на його думку, списанням коштів у сумі 158 655,15 грн з його банківського рахунку на підставі листа начальника Головного управління Пенсійного фонду України в Харківській області (далі – Управління) про повернення помилково зарахованих коштів. У вересні 2023 року Юдін С.О. звернувся до суду із заявою про зміну предмета позову, в якій додатково до попередніх вимог просив зобов'язати Банк та державу Україна в особі Управління повернути на його банківський рахунок кошти у сумі 158 655,15 грн.

Печерський районний суд міста Києва рішенням від 19 жовтня 2023 року, яке Київський апеляційний суд постановою від 25 липня 2025 року залишив без

змін, у задоволенні позовних вимог Юдіна С.О. відмовив, зазначивши у мотивувальній частині рішення, що заява Юдіна С.О. про зміну предмета позову не підлягає задоволенню, оскільки він цією заявою змінює не лише предмет позовних вимог, а і його підстави, викладає нові обґрунтування та обставини позовних вимог, що не допускається одночасно.

Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду ухвалою від 15 жовтня 2025 року відмовив Юдіну С.О. у відкритті касаційного провадження, оскільки судові рішення у малозначній справі не підлягають касаційному оскарженню.

Юдін С.О. стверджує, що внаслідок застосування Верховним Судом пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу порушено його конституційне право на судовий захист, гарантоване частиною першою статті 55 Основного Закону України.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Основним Законом України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз змісту конституційної скарги дає підстави для висновку, що, стверджуючи про невідповідність Конституції України пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу, Юдін С.О. не обґрунтував, у чому саме полягає його неконституційність. Суб'єкт права на конституційну скаргу, аргументуючи неконституційність оспорюваних положень Кодексу, вказує на відмінність у порядку оскарження відмови у задоволенні заяви про зміну предмета позову в залежності від форми судового рішення, яким суд вирішує зазначене питання. Ухвала про повернення заяви про зміну предмета позову після її апеляційного перегляду, за словами Юдіна С.О., підлягає касаційному оскарженню, тоді як рішення суду, в мотивувальній частині якого відмовлено у задоволенні заяви про зміну позову, може бути оскаржене лише в апеляційному порядку. З огляду на це автор клопотання вважає, що пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу має уможливлювати безумовне касаційне оскарження рішення суду першої інстанції, постанови суду апеляційної інстанції, в мотивувальній частині яких міститься висновок про відмову у задоволенні заяви про зміну предмета позову. Зазначені твердження є власним баченням суб'єкта права на конституційну скаргу і не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Юдіна Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**